

ประเมินผลโครงการ “การจัดการปัญหาทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย แบบมืออาชีพ”

THE PROGRAM EVALUATION “PROFESSIONAL MANAGEMENT OF LOW BIRTH WEIGHT NEWBORNS PROBLEM”

นางสุนทรีย์ พันธุ์คำ เกษแก้ว เกตุพันธ์ มลุลี แสนใจ
ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี

การวิจัยนี้เป็นวิจัยประเมินผล รูปแบบ CIPP Model มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการจัดการปัญหาทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย แบบมืออาชีพ ในเขตสุขภาพที่ 10 เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบประเมินความรู้และแบบประเมินการรับรู้ เก็บข้อมูลในช่วงเดือน พฤษภาคม –มิถุนายน 2557 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ นโยบาย การทำแผน บุคลากร งบประมาณและเวชภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนส่งผลให้มีการสนับสนุนเวชภัณฑ์และงบประมาณที่เพียงพอเพื่อการจัดซื้อและไปให้กับหญิงตั้งครรภ์ที่เสี่ยงต่อการให้กำเนิดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยในส่วนของบุคลากรพบว่าส่วนใหญ่เป็นคนที่ปฏิบัติงานมากกว่า10 ปีปัจจัยด้านกระบวนการ ผลการศึกษาประเด็นการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์กลุ่มเสี่ยงรายบุคคลพบว่ามีการคัดกรองหญิงตั้งครรภ์รายใหม่ตามมาตรฐานมีการซักประวัติความเสี่ยงและเจาะเลือดตามเกณฑ์และมีการปฏิบัติงานเพื่อลดความเสี่ยงอย่างชัดเจน ประเด็นการสร้างทีมงานมีการแต่งตั้งกรรมการทั้งคณะทำงานระดับอำเภอและทีมงานระดับผู้ปฏิบัติ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีรูปแบบการทำงานเชื่อมต่อถึงระดับชุมชน มีการใช้โทรศัพท์ติดตามหญิงตั้งครรภ์และลงเยี่ยมติดตามที่บ้านโดยอาสาสมัครสาธารณสุข มีการจัดระบบดูแลหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยงและส่งต่อโดยมีแผนฝากครรภ์ของโรงพยาบาลชุมชนเป็นแกนหลักในการจัดระบบและการประสานดูแลหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยงในภาพรวมระดับอำเภอด้านผลผลิตผลการศึกษาพบว่าหญิงตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ฝากครรภ์ครั้งแรกที่ รพ.สต.และมาตรวจตามนัดทุกครั้งหญิงตั้งครรภ์ทราบข้อมูลการรับรู้โอกาสเสี่ยงและรับรู้วิธีการปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงการให้กำเนิดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย จากการบอกและให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่งผลให้การศึกษาครั้งนี้พบอัตราทารกน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า 2,500 กรัมในพื้นที่ตัวอย่างเพียงร้อยละ 3.2

การแก้ไขปัญหาทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย ตามรูปแบบการบริหารจัดการปัญหาทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยแบบมืออาชีพของศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี ซึ่งการดำเนินงานประกอบด้วย 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ (1) วิเคราะห์ปัญหา กลุ่มเสี่ยงรายบุคคล (2)กำหนดและสร้างทีมงานเพื่อดูแลกลุ่มเสี่ยง (3)จัดระบบการดูแลกลุ่มเสี่ยงในสถานบริการ (4)จัดระบบเชิงรุกเพื่อการเข้าถึงบริการและส่งต่อกลุ่มเสี่ยง(5)สร้างระบบการติดตามดูแลต่อเนื่อง สามารถนำไปเป็นรูปแบบในการแก้ไข ปัญหาทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยได้ทั้งในโรงพยาบาลที่มีสูตินรีแพทย์หรือแพทย์ทั่วไป

คำสำคัญ : การประเมินผลโครงการ, ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย